

02/11/2019

la tribuna

Cultura entre Andorra i Sureda

El record de les primeres Trobades Culturals Pirinenques, celebrades a Sant Julià el 2004, ens fa mirar enrere enllaçant noms de viles i pobles d'arreu del Pirineu

JORDI PASQUES

Com si haguessin estat ahir, el record de les primeres Trobades Culturals Pirinenques, celebrades a Sant Julià de Lòria l'any 2004, ens fa mirar enrere enllaçant noms de viles i pobles d'arreu del Pirineu: Esterri d'Àneu, Organyà, el Pont de Suert, Ripoll, Berga, la Seu d'Urgell, les Escaldes, Puigcerdà, altre cop Ripoll, altre cop Esterri d'Àneu, Prada de Conflent, Ceret, Santa Llocaia de Cerdanya i Sant Corneli de Cercs. Cosim aquests indrets amb el fil de la memòria i amb un deix de nostàlgia per les trobades celebrades, que han aplegat molta gent convocada per la Societat Andorrana de Ciències, amb la col·laboració de centres d'estudis i altres entitats de les comarques on han tingut lloc. Les darreres, les 16 Trobades Culturals Pirinenques, es van celebrar el cap de setmana passat a Sureda, al Rosselló i, com el bon gust que ens deixa una trobada amistosa i plaent, la reservem per sempre més en el calaix de les coses bones, en la calaixera on reservem allò que volem i valorem.

El títol genèric d'enguany era "Els Pirineus Marítics", una picada d'ullet a la gent de Sureda culturalment activa, per donar-los veu i poder-los escoltar exposant realitats singulars i diferents a les andorranes, puix la serralada pirinenca en cada vall i en cada raconada té una manera de fer i de viure amb trets diferencials respecte a les veïnes. Cada ribera, cada comarcada, rumba amb un aire diferent de l'altra, i això, que pot semblar una dificultat a l'hora de mantenir contactes i amistats, dona la veritable profunditat humana que habita el Pirineu, que hi treballa i així mira de fer-lo encara més habitable i més viu.

Qui digui que el Pirineu té una identitat homogenia, o parla per

parlar o bé no coneix la realitat social i sociològica contemporània de la serralada. La pretesa identitat pirinenca només ho és per lligam de territori, per formar part i habitar al Pirineu, però qualsevol pretensió d'etiquetar, com si fos una marca, el tarannà pirinenc, no passarà de ser una manifestació purament estètica, afaïonada amb un maquilatge superficial, sense cap valor específic identificador amb un pretesa manera de ser de la gent del Pirineu. L'únic lligam entre els habitants del Pirineu és una mateixa estructura geològica, la serralada que va de llevant fins a ponent, de mar a mar, de la Mediterrània a la mar Cantàbrica. És aquest espai geogràfic el que dona caràcter, degut a la seva molt variada i rica composició, orogràficament i també hidrogràficament parlant.

Hauríem de marxar algun segle enrere per poder veure comunes les traces identificadores comunes arreu de la serralada pirinenca. Segles o algun mil·le-

ni, certament, atesa la progressiva sectorització econòmica i etnogràfica produïda des d'aquelles comunitats prehistòriques ramaderes -aquelles sí, amb un procedir comú i similar-, sement inicial per les generacions dedicades a la ramaderia i a l'agricultura de muntanya, però també a tantes altres activitats relacionades amb les encontrades respectives. Per això, quan sentim parlar d'"identitat pirinenca", afirmada de paraula i com si es tractés d'una forma sagrada de ser, les pessigolles l'entenen i a la raó ens fan riure, com un acudit dels que fan gràcia i poca cosa més.

Totes les Trobades Culturals Pirinenques han tingut l'acollida de la gent de l'indret on s'han celebrat. I en cadascuna hem pogut observar els enfocaments i els tarannàs corresponents, donant-nos idea i corroborant les diverses realitats que habiten en cada vall pirinenca. I això és un gust, un gust de vida i un gust per l'esperit. A Sureda hi va aflorar el

batec cultural i la seva pulsó social, de ritme diferent a la que podem trobar, posem el cas, a l'altre costat de serralada, a l'Empordà, o a la Garrotxa, o a Cerdanya, o a l'Alt Urgell o a Andorra. I ja no diguem al Pirineu aragonès, navarrès, basc o occità. I aquesta és la veritable aportació de cada poble, de cada vilatge, de cada vila, de cada mas, de cada pairalia, de cada habitant, únic i imprescindible, del Pirineu. Una aportació feta de cultura, el millor valor col·lectiu que pot pretendre una comunitat encabida, com si es tractés d'una domus, d'una llar, entre muntanyes solcades per rius. La sort de la serralada pirinenca és tenir cultures ara i adés expressades en cada pam de la seva llarga i alterosa geografia, endolcida aquesta en les valls; cultures, maneres de ser, de parlar, caràcters si voleu enfilats per un fil que les cus en bon veinatge, però que no les tiban ni les vols identiques ni, encara menys, una amb més supremacia que l'altra.

La tribuna

Els Pirineus Marítims

Amb nous usos i activitats econòmiques sobre el territori hem de saber recórrer lligams de relació i intercanvi

ANTONI
Pol i Solé

Per fer-nos estrany relacionar les nostres muntanyes pirinenques amb el mar, allunyats com estem en línia recta de 100 km de la mar Mediterrània i prop de 400 km de l'Oceà Atlàntic.

Si dividim en tres parts la serralada podem dir que ens trobem a l'occident de la part oriental, així doncs no ocupem el centre i som lluny de l'Atlàntic. Però tampoc som a tocar de la Mediterrània ja que si dividim en nou parts la serralada ens trobarem a la part oriental de la tercera començant per l'Est. I la serralada pirinenca sorgeix i retorna al mar en els seus dos extrems, es comenci pel costat que es vulgui. I per tant els Pirineus tangibles són terres d'aigua, muntanyes i valls regades del líquid vital a través de llacs, torrents i rius que lluiten finalment aquest bé preuat a la mar.

Les nostres aigües baixen pels dos vessants, el nord i el sud i reguen també les planes veïnes pirinenques i continuen enllà, arriben fins al seu destí final, abans de reprendre el cicle continu, el continent líquid. I ho fan cada dia de l'any. El massís pirinenc s'està convertint en un reducte singular i estratègic, contenedor de natura, d'aigua i d'energia, de lleure, seguretat i qualitat de vida, dins d'Europa. Però aquest massís està també desequilibrat i desestructurat, convertit en una gran extensió territorial que camp a sola, amb molt poca població.

Com a realitat pròpia la major part de les seves valls i capçaleres s'han convertit en àrees marginals dels territoris de més avall, urbans de la plana i més enllà. Així com l'aigua no ha perdut mai el seu sentit, ni camí cap al mar, regant tot el territori al seu pas, ens cal saber recórrer noves relacions econòmiques i socials sobre d'ell per tal de recuperar territoris equilibrats i desenvolupats.

desmembrats o deshabitats.

Cal retrobar nous sentits i funcions a cada racó i part del territori i als seus possibles conjunts. Per assolir aquesta nova realitat cal conèixer-nos millor i per tant relacionar-nos més i més bé. No viure d'esquena els uns dels altres, en funció del vessant o de la vall. Si la tecnologia permet avui disposar de comunicacions més avançades, hem de poder re-connec-tar-nos, com sempre s'ha fet històricament aprofitant tots els recursos.

La complementarietat entre les valls pirinenques ha estat la condició suficient i necessària per a l'equilibri dels Pirineus que n'ha garantit la supervivència al llarg de la Història. Amb nous usos i activitats econòmiques sobre el territori hem de saber recórrer lligams de relació i intercanvi, perquè és l'única manera d'assolir els equilibris que avui han abandonat als territoris pirinencs.

Les 16enes Trobades Culturals Pirinenques d'enguany 2019, a celebrar el proper dissabte 26 d'octubre

Ens recorden que junts som i conformem una realitat amb personalitat i sols només som territoris marginals al sud del continent europeu

a Sureda (Sorède) el Rosselló, tractaran del tema Els Pirineus Marítims. Sureda terra de suro, de ferro i de martinet, de lledoner i de fuet, de sol i de terra endins amb vista a la mar... Els Pirineus Marítims ens recorden que junts som i conformem una realitat amb personalitat dita Pirineus i sols només som territoris marginals al sud del continent europeu. Un programa intens, però variat i àgil, obert a tothom i que ha de permetre descobrir com cerquem a fer realitat aquests Pirineus intangibles, des del seu dia a dia. Els Pirineus, tangiblement i in-tangiblement, es relacionen amb el mar cada dia i esdevinint marítims es fan presents ara. I, per tal que aquest arreu sigui més potent, ens cal, als pirinencs, acom-

panyar aquestes aigües...fer el seu cicle, el més sovint possible, de cos o d'èxperi.

Mentrestant... el programa de matí i tarda... Yves Porteix, beninidat; Gilbert Long, El teatre a Sureda; Montserrat Moli i Rigola, Els jardins de Cadaqués, Giralt, Dali, Pichot i el Jardí dels Dali a Els Llancers de Cadaqués; Domènec Bascompte i Grau, De les muntanyes de Canillo al mar; David Moré i Aguirre, El Cap de Creus, xarnera pirinenca per a la navegació i el comerç marítim entre dos estats (s.XVIII); Ramon SALA, Primera meitat del segle XIX: triple frontera del mar a l'Alt Vallespir; Joan Jaques Serra, Le four solaire de Sorède; Sergi Alcalde i Vila, Occitans pirinencs a

la Vall de Canet de Mar al segle XVII. La marçalla dels francesos del 1837; Eliane Thibaut-Comelade, La tauca medieval mar i muntanya catalana; Antoni Lagostera i Fernández, Relacions marítimes de Santa Maria de

Ripoll; Tossa i el viatge de l'abat Ramon Descallar a Grècia; Jordi Pasques Canut, Grup Pyrene. El Pirineu cultural d'Esteve Albert entre la mar rossellonesa i la mar empordanesa; Miquela Valls i Robinson, Josep Sebastià Pons i l'Albera; Claudio Aventini-Boya, Viatgers aranesos Garona avall que marxaren pel port de Burdèu a fer les Amèriques; Olivier Poisson, El mercat de Perpinyà; Rosa Serra i Roté, L'aiguat del Llobregat i els seus aprofitaments energètics; Xabier Kerejeta Erro, Pau dels Pirineus versus pedra seca: història, etnografia i geografia sobre l'aigua; Lluís Objols i Perarnau, Uns trementinaires de Tuixent a l'Empordà el 1832; Bernard Massines, La vacada suerlandica; Montse Aymerich i Basols, El guarda-roba de l'aparència; Les lleis sumptuàries de Mallorca (1384); Florence Grémion, La fabrication des fouets; Ramon Felpó Oriol, Dels Pirineus a la ciutat de l'Algúer; La Mediterrània ens agermana als catalanoparlants; Jean Louis Blanchon, Presència del mar en l'art cerda; René LE GALL, Le Martinet de Sorède; Miquel Arnaudies, La Bastida de la Marenda; Angels Mach i Buch, Agermanaments entre pobles, un bon recurs per arribar al mar des d'Andorra; Joan Lluís Valls, La toponímia de la côte nord-catalane, de les Seques del Racoó just qu' a la Punta de l'Ocell (Cervera); Eva Peris i Ferrero, Els arts de pesca tradicionals a l'Alt Pirineu. El cas de l'esparver; Julio Quiñez i Mata, Recursos naturals de l'Alt Urgell per a la reconstrucció de la 'Real Armada' al segle XVIII.

Ens calen més Pirineus, fins i tot marítims, també. Els primers intencionalment. Els segones ens recorden que cal sortir i dur els Pirineus al món. Per assolir ambdós objectius ens calen accions que els posin de relleu i els singularitzen. Les Trobades Pirinenques, en són unes. La creació d'una Àrea Econòmica Andorra-Pirineus, en són unes altres. ■

breus

La SAC, a les Trobades Culturals Pirinenques

RECERCA - La Societat Andorrana de Ciències va participar durant el cap de setmana a les XVI Trobades Culturals Pirinenques, que enguany se celebraven a Sureda, al Rosselló. I giraven entorn dels Pirineus marítims. De la part andorrana, va intervenir l'historiador i arxivista del Comitè de Canillo Domènec Bascompte amb la ponència De les muntanyes de Canillo al mar.

28/10/2019

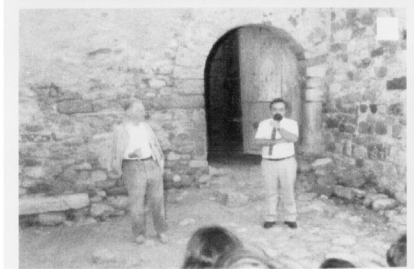
HISTÒRIA

Esteve Albert, Bascompte i Mach, a les Trobades Pirinenques de Sureda

Redacció
ANDORRA LA VELLA

Els Pirineus marítims: aquest és el prometedor fil conductor de les XVI Trobades Culturals Pirinenques, que coorganitza la SAC i que tindran lloc el cap de setmana de l'Alt Urgell, Julio Quilez, explora un tema fascinant que Txema Diaz-Torrent va tocar tangencialment al fulletó d'estiu del BonDia: *Recursos naturals de l'Alt Urgell per a la reconstrucció de la Real Armada del segle XVIII*. Es refereix, és clar, a l'Armada espanyola del Borbó Carles III. També s'hi presentarà *Els usos del patrimoni al Pirineu*, el volum que recull les ponències de les Trobades de l'any passat a la localitat berguedana de Cercs. D'altra banda, la SAC obre la temporada de conferències, centrada en el 6è centenari del Consell de la terra, amb *Indumentària a l'entorn del 1419*, a càrrec de la historiadora Montserrat Aymerich (la Llacuna, 7 de novembre) i *Música a l'entorn del 1419*, per la musicòloga Laura de Castellet (Biblioteca Nacional, 20 de novembre).

Els Pirineus marítims: aquest és el prometedor fil conductor de les XVI Trobades Culturals Pirinenques, que coorganitza la SAC i que tindran lloc el cap de setmana de l'Alt Urgell, Julio Quilez, explora un tema fascinant que Txema Diaz-Torrent va tocar tangencialment al fulletó d'estiu del BonDia: *Recursos naturals de l'Alt Urgell per a la reconstrucció de la Real Armada del segle XVIII*. Es refereix, és clar, a l'Armada espanyola del Borbó Carles III. També s'hi presentarà *Els usos del patrimoni al Pirineu*, el volum que recull les ponències de les Trobades de l'any passat a la localitat berguedana de Cercs. D'altra banda, la SAC obre la temporada de conferències, centrada en el 6è centenari del Consell de la terra, amb *Indumentària a l'entorn del 1419*, a càrrec de la historiadora Montserrat Aymerich (la Llacuna, 7 de novembre) i *Música a l'entorn del 1419*, per la musicòloga Laura de Castellet (Biblioteca Nacional, 20 de novembre).

Esteve Albert, a l'esquerra, al castell palau de Bellcaire d'Empordà, el 1976, durant una representació de 'Bandera de Catalunya'.
DL., 21/05/2019 - 21:25
Esteve Albert, Bascompte i Mach, a les Trobades Pirinenques de Sureda

Escrit per: Redacció / Foto: Biblioteca Nacional

Els Pirineus marítims: aquest és el prometedor fil conductor de les XVI Trobades Culturals Pirinenques, que coorganitza la SAC i que tindran lloc el cap de setmana de la localitat rossellonesa de Sureda. Entre la trentena de ponències que s'hi presentaran n'hi ha un grapat que ens toquen de ben a prop, i d'altres que potser no tant, però que mereixen atenció especial. Comencem per jerarquia per Esteve Albert, protagonista de la ponència de l'escriptor Jordi Pasques, *Grup Pyrene: el Pirineu cultural d'Esteve Albert entre la mar rossellonesa i la mar empordanesa*. L'historiador Domènec Bascompte en llegirà una altra de titulada *De les muntanyes de Canillo al mar*, mentre que la presidenta de la SAC, Àngels Mach, hi participarà amb *Agermanament entre pobles, un bon recurs per arribar al mar des d'Andorra*. Des de la Seu, l'historiador Lluís Obiols exhuma un episodi pintoresc, *Uns tramuntaners de Tuixent a l'Empordà del 1832*, i el cap de l'Aixú Comarcal de l'Alt Urgell, Julio Quilez, explora un tema fascinant que Txema Diaz-Torrent va tocar tangencialment al fulletó d'estiu del BonDia: *Recursos naturals de l'Alt Urgell per a la reconstrucció de la Real Armada del segle XVIII*. Es refereix, és clar, a l'Armada espanyola del Borbó Carles III. També s'hi presentarà *Els usos del patrimoni al Pirineu*, el volum que recull les ponències de les Trobades de l'any passat a la localitat berguedana de Cercs. D'altra banda, la SAC obre la temporada de conferències, centrada en el 6è centenari del Consell de la terra, amb *Indumentària a l'entorn del 1419*, a càrrec de la historiadora Montserrat Aymerich (la Llacuna, 7 de novembre) i *Música a l'entorn del 1419*, per la musicòloga Laura de Castellet (Biblioteca Nacional, 20 de novembre).

Les 16enes Trobades Culturals Pirinenques, dedica als Pirineus marítims

Les trobades, organitzades pels centres d'estudis dels Pirineus, es dur terme a Sureda (el Rosselló) el dissabte 26 d'octubre

El Museu d'Història de Catalunya acollirà l'acte de celebració del número 175 dels Plecs d'història local.

El suplement d'història local de la revista L'Avanç, editat per la CCEPC l'IRMU, celebrarà el seu 175è número el proper dimecres 13 de novem

Nova data per a la jornada de formació Música i Dai Terres de Cruïlla del VII Festival de Música en Terre Cruïlla

La jornada, que s'havia de celebrar el dissabte 19 d'octubre, es durà a proper dissabte 14 de desembre

S'obre un nou període de sol·licituds per allotjar l'exposició "Patrimoni oblidat, memòria literària"

La mostra està disponible per a les entitats que la vulguin acollir entre novembre de 2019 i final de 2020.

Inici / Reportatges / Centres d'estudi

Reportatge

Les 16es Trobades Culturals Pirinenques reflexionen sobre els Pirineus marítics

La jornada es va celebrar dissabte 26 d'octubre a Sureda (Rosselló)

Centres d'estudi

Dijous, 31 d'octubre de 2019 16:30h

Participants a la trobada

Josep Santesmases i Ollé
Escriptor

De fa 16 anys, des de l'any 2004, cap a finals d'octubre s'organitzen les "Trobades Culturals Pirinenques" impulsades per un conjunt de centres d'estudis i entitats diverses pirinenques liderades per la Societat Andorrana de les Ciències. Les trobades al llarg dels anys s'han anat celebrant en diferents poblacions pirinenques o prepirinenques com ara Sant Julià de Lòria, Estèrri d'Àneu, Organyà, el Pont de Suert, Ripoll, Berga, Escaldes-Engordany, Puigcerdà, Ripoll, Estèrri d'Àneu, Prada, Ceret, Santa Llocaia, les Mines de Sant Corneli-Cercs i Sureda. En aquests darrers anys, llevat del passat, les Trobades s'han anat celebrant en indrets de Catalunya del Nord, a les comarques del Conflent, el Vallespir, l'Alta Cerdanya i enguany al Rosselló. El propòsit és continuar l'any 2020 aquest cicle itinerant al Capcir.

Cada Trobada s'organitza al voltant d'un tema. La natura, diverses formes de contemplar el patrimoni, l'economia, el turisme, la crisi, la comunicació, la creació cultural, la configuració en xarxa, la globalització, l'art i la història, les fronteres, la festa, el futur... Temàtiques de present però que gairebé sempre permeten vincular-hi el passat, en aportacions històriques diverses que se situen en contextos territorials molt diferents. Les trobades, per tant, funcionen com una jornada d'estudis durant la qual es van presentant comunicacions que l'any següent —en el curs de la Trobada— apareixeran dins d'un llibre pulcrament editat per la Societat Andorrana de les Ciències. De fet les Trobades Culturals Pirinenques són una àgora que permet donar veu a tothom que tingui alguna cosa a dir sobre la temàtica proposada.

Això permet obtenir aportacions de diferent nivell: unes estructurades a partir d'una recerca, d'altres com a resultat d'experiències individuals o col·lectives, de propostes i projectes. I com sempre passa permet mantenir contactes freqüents, oberts, múltiples, entre persones, entitats i llocs. I en aquesta circulació itinerant de la celebració de les Trobades, també permet conèixer més fons llocs i territoris, d'una manera més íntima, lligada a les persones més inquietes culturalment, a les més actives i coneixedores de l'indret. Permet el contacte visual, les converses més variades i l'establiment o manteniment de relacions que s'aniran desenvolupant sovint amb freqüència, malgrat les distàncies i les comunicacions deficients que existeixen entre uns llocs i els altres, a nivell pirinenc.

Més de 20 propostes sobre la vessant marítima dels Pirineus

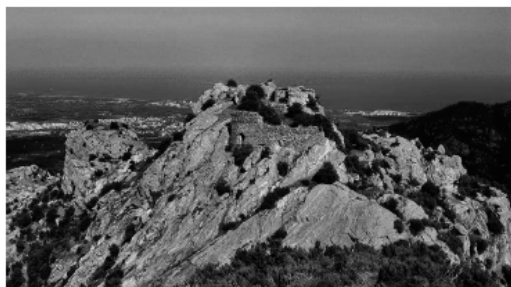
El tema d'enguany han estat "Els Pirineus marítims". Per això el lloc escollit ha estat la població de Sureda, arrecerada pel sud a la serra de l'Albera, que fa de frontera entre territoris el del nord i el del sud marcats per la imperiosa voluntat d'homogeneïtzar dels respectius estats. Població prelitoral que olora la mar propera tocant a Argelers, Cotlliure i Portvendres. A partir d'aquesta temàtica s'han presentat propostes que lliguen per exemple el Cap de Creus i les dues bandes de la frontera o que relacionen persones de valls pirinenques amb poblacions costaneres. Més de vint comunicacions presencials i algunes d'altres que configuraran la publicació de les actes que es presentaran l'any vinent en les dissetenes trobades.

En la cloenda de la Trobada el batlle de Sureda va lliurar una placa de reconeixement a Miquela Valls, escriptora, crítica literària i acadèmica nord-catalana, membre a la comissió de filosofia i ciències de l'IEC. Així mateix es va fer el lliurament a Àngels Mach, presidenta de la Societat Andorrana de Ciències, de la llanterna que simbolitza l'organització del IV Simposi Internacional "Focs festius de la Mediterrània" que tindran lloc els dies 22, 23 i 24 de novembre a Andorra la Vella.

Dissabte se celebraran les 16es Trobades Culturals Pirinenques

BY: REDACCIÓ / ON: 15/10/19 9:31 / IN: OCI I CULTURA / WITH: 0 COMMENTS

09

El proper dissabte 26 se celebrarà a Sureda, al Rosselló les 16es Trobades Culturals Pirinenques en què la Societat Andorrana de Ciències hi pren part.

El programa de les jornades es va presentar ahir, i té les següents activitats:

A la Sala de Festes de Sureda/ Sorède (Rosselló), acollides per les entitats locals Grup Teatral Ultrera i PASTOR, i organitzades per un conjunt de dotze centres d'estudis i entitats de recerca pirinencs, coordinats per la Societat Andorrana de Ciències.

Presentació del llibre de les 15es Trobades Culturals Pirinenques: *Els usos del patrimoni al Pirineu*, realitzades a Sant Corneli- Cercs el 27 d'octubre del 2018.

Per tot el dia.

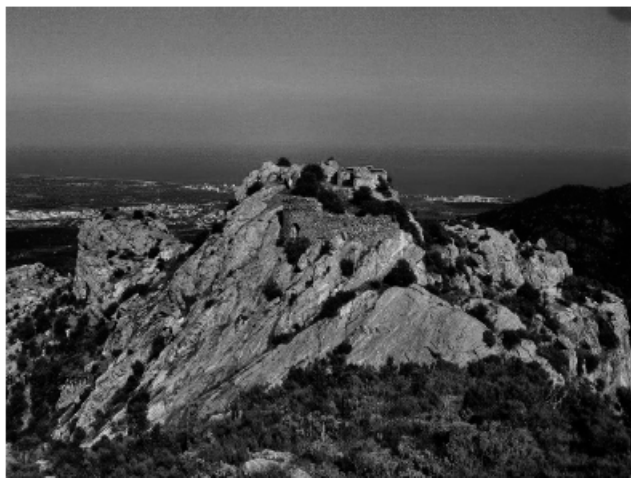

ESTUDIS I RECERCA

A punt les 16es Trobades Culturals Pirinenques

Els Pirineus marítims serà el tema central de la Trobada d'enguany

PIREUS (TAGS/PIREUS) CULTURALS (TAGS/CULTURALS) TROBADES (TAGS/TROBADES) PIRINEUS (TAGS/PIRINEUS)

El castell d'Ultreia s'aïença sobre un esperó rocós àrid que vigila tota la plana del Rosselló/SAG

[https://twitter.com/share?](https://twitter.com/share?text=A+punt+les+16es+Trobades+Culturals+Pirinenques&via=AmicsPirineu&url=https://www.viurealspirineus.cat/articulo/andc-16es-jornades-pirinenques/20191015125304016121.html)

text=A+punt+les+16es+Trobades+Culturals+Pirinenques&via=AmicsPirineu&url=https://www.viurealspirineus.cat/articulo/andc-16es-jornades-pirinenques/20191015125304016121.html)

VIURE ALS PIRINEUS 12:53 15/10/19

A la Sala de Festes de Sureda/ Sorède (Rosselló), TINDRAN LLOC LES 16es Trobades Culturals Pirinenques, amb els Pirineus marítims, com a tema central. Acol·lides per les entitats locals Grup Teatral Ultreia i PASTOR, i organitzades per un conjunt de dotze centres d'estudis i entitats de recerca pirinenques, estan coordinats per la Societat Andorrana de Ciències.

Presentació del llibre de les 15es Trobades Culturals Pirinenques: *Els usos del patrimoni al Pirineu*, realitzades a Sant Corneli- Cercs el 27 d'octubre del 2018.

PROGRAMA